

**Տ. ԶԱՔԱՐԻԱ ՍԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԲԱՂՈՒՍՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ ԲՅՈՒՐԱՎԱՆԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉ ԵԿԵՂԵՅՈՒՄ Ս. ԳՐԻԳՈՐ
ԼՈՒՍԱՎՈՐԻՉԻ ՍՈՒՏՆ Ի ՎԻՐԱՊ ՏՈՆԻ ԱՌԻԹՈՎ**

(17 մարտի 2018 թ.)

Յասուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն:

«Եթէ ոք կամիցի զկնի իմ գալ՝ ուրասցի՛ զանձն,
և ւոցէ՛ զիսաչ իւր՝ և եկեսցէ զկնի իմ»
«Եթե մեկը կամենում է գալ իմ հետեւից,
սպա թող ուրանա ինքն իրեն,
վերցնի իր խաչը և գա իմ հետեւից»
(Մատթ. ԺԶ. 24):

Սիրելի՛ ուխտավորներ,

Ամենքս Մեծ պահքի հոգեւոր եւ զարմանահրաշ ճամփորդության շրջանում ենք, երբ ջանք ու եռանդ չենք խնայում եւ ամեն կերպ փորձում առավելագույնս օգուտ քաղել այս ամենից՝ մեր օրերն անցկացնելով աղոթքով, ապաշխարության ոգով, Ս. Գրքի ընթերցանությամբ, ինքնաքննությամբ եւ առաջիկայում Տիրոջ հարության ավետիսը լսելու մեծ ցանկությամբ: Հոգեւորության այս ընթացքը կարեւոր է յուրաքանչյուրիս համար՝ մեր ապրած կյանքին անդրադառնալու, սխալները տեսնելու, եւ դրանք շտկելու, Աստծո հետ մեր կապն առավել սերտացնելու եւ զորացնելու, ինչպես նաեւ հոգեմտավոր այս պատերազմից հաղթանակած դուրս գալու համար: Այս օրերին Հայոց Եկեղեցու ծիսական կյանքը, սուրբգրային ընթերցումներն ու շարականները նպատակ ունեն զղջման եւ ինքնաանդրադարձի միջոցով մեզ երկրից երկինք հրավիրելու եւ ցույց տալու Աստծո անմնացորդ սերը մեր հանդեպ: Սա իսկապես Աստծուց մեզ տրված հրաշալի առիթ է հոգեւոր մեր կյանքը ճիշտ ուղու վրա դնելու համար:

Այսօր, երբ Առաքելական մեր Սուրբ Եկեղեցին նշում է մեր հավատքի հօր՝ Ս. Գրիգոր Լուսավորչի սոսկալի չարչարանքների եւ վիրապ մտնելու տոնը, ուխտի ենք եկել սրբի անունը կրող Բյուրավանի այս

գողտրիկ եկեղեցին՝ ոչ միայն ճաշակելու Տիրոջ փրկարար մարմինն ու արյունը, այլև խնդրելու առաքելաշավիղ եւ ուղղադավան մեր սուրբ հայրապետի բարեխոսությունը Հայոց աշխարհի եւ մեր ժողովրդի համար: Այս հիշարժան օրը նույնպես, ինչպես բոլոր Ս. Պատարագներին, մեր Եկեղեցու լուսե խորաններից հնչում է ավետարանական խոսքը, եւ Աստված մեզ հետ այսօր խոսում է Մատթեոս ավետարանչի միջոցով՝ ասելով. «Եթե մեկը կամենում է գալ իմ հետեւից, ապա թող ուրանա ինքն իրեն, վերցնի իր խաչը եւ գա իմ հետեւից»: Տիրոջ այս պատվերն առանց պարտադրանքի է, պարզ եւ հստակ, որ առաջին հայացքից դուրին է թվում, սակայն կյանքում՝ այնքան դժվարիրագործելի: Ավետարանական այս խոսքն ուղղված է ամենքին՝ դրախտից արտաքսվածներին, անառակ եւ հավատարիմ զավակներին, անիրավ տնտեսներին ու դատավորներին, մեղավորներին ու արդարներին: Աստվածաճանաչողության եւ ինքնամաքրման այլ տարբերակ չկա, բացի խաչի ճանապարհից, որի վերջնական հանգրվանը Ս. Հարությունն է:

Ինչպես տեսնում ենք, մեր Տերն իրեն հետեւելու համար երկու նախապայման է առաջադրում աշակերտներին՝ ինքնաուղարկում եւ խաչակրություն: Իրար շողկապված այս հասկացությունները պատկերում են Քրիստոսի ճշմարիտ աշակերտին: Անհերքելի իրողություն է, որ մեկը չի կարող իրեն քրիստոնյա համարել, եթե չի ցանկանում անցնել Տիրոջ նույն ճանապարհով՝ միախառնված տառապանքով, ցավով, չարչարանքներով եւ մահվան դեմ հաղթանակով: Ս. Հարության ավետիսն ամբողջությամբ ընկալելու եւ լիարժեք ապրելու համար հարկավոր է անցնել խաչի այս ճանապարհով՝ զգալու համար ցավի, տառապանքի եւ վերջապես հաղթանակի քաղցրությունը: Շատ քրիստոնյաներ ուզում են հավիտենական կյանք ունենալ եւ Աստծո հետ արքայության մեջ լինել, բայց չեն ցանկանում չարչարվել, տառապել, դժվարություններ կրել երկրի վրա, իրենց բաժին հասած խաչը պատվով կրել: Սակայն Քրիստոսի կյանքի օրինակը մեզ այլ բան է ասում. եթե ցանկանում ես Տիրոջը հետեւել, ապա պետք է անձդ ուրանաս եւ խաչդ կրես համբերությամբ եւ սիրով:

Ավետարանական ինքնաուղարկումը ոչ այլ բան է, եթե ոչ սեփական «ես»-ի փոխարինումը «մենք»-ով, եւ ամենակարեւորը՝ Քրիստոսով: Երբ մտածմանդ կիզակետում Աստված է, իսկ ապրածդ կյանքն իմաստավորված է նրա պատվիրաններով եւ խոսքով, այդ դեպքում սխալվելու եւ գայթելու հավանականությունն էլ շատ քիչ է: Ամեն մեկը այս պահին ձեզ հարց տվեք եւ ինքներդ էլ պատասխանեք դրան՝ որքա՞ն տեղ ունի

Աստված իմ կյանքում, որքա՞ն հաճախ եմ Տիրոջը հիշում եւ փորձում նրա կամքի համաձայն ապրել:

Ցավոք, այսօր մեր կյանքը լի է «ես»-ի փառաբանության եւ պաշտամունքի տարատեսակներով, անձնակենտրոնացումը չի թողնում տեսնել սեփական սխալները, ուրիշների տառապանքը, հույզերը, խնդիրներն ու հոգսերը: Չափից առավել ենք կենտրոնացած ինքներս մեզ վրա՝ ամեն ինչ անելով՝ հագուել տալ սեփական անձի ցանկություններին եւ ձգտումներին: Միայնակությունն ու կյանքի անհասկանալի ու թիմը, ժամանակակից բարձր տեխնոլոգիաները՝ հեռախոսները, պլանշետները եւ համացանցը, մարդուն ավելի են մեկուսացրել ու երբեմն կտրել իրականությունից: Շատերն այնպես են ապրում ասես Աստված չկա եւ իրենք են իրենց կյանքի տերը: Սակայն նույն այս մարդիկ Տիրոջը հիշում են այն ժամանակ, երբ սեփական «ես»-ն անզոր են տեսնում խնդրի լուծման համար, երբ այլեւս որեւէ հույս չկա: Այդ ժամանակ զղջում են, ապաշխարում եւ Տիրոջն օգնության կանչում եւ նորից հիշում ավետարանական վերոբերյալ խոսքը: Ուրեմն, ինքնաուրացումը Տիրոջը հետեւելու կարեւոր նախապայմաններից է, երբ սեփական կամքիդ փոխարեն պիտի փնտրես Աստծո կամքը եւ հավաքես հոգեւոր ողջ ներուժդ՝ խաչը վերցնելու համար:

Այստեղ շատ կարեւոր է հիշել, որ երբ Քրիստոս առաքյալների հետ խոսում էր խաչը վերցնելու մասին, նա դեռ չէր խաչվել եւ չկար խաչի ավետարանական ըմբռնումը: Այն հետագայում ձեւավորվեց եւ իր բանաձեւումները ստացավ Պողոս առաքյալի թղթերում: Խաչ վերցնել նշանակում է ընդունել երկրային կյանքի բոլոր դժվարությունները, փորձություններն ու տանջանքները, դրանք հաղթահարելու ուժ գտնել, եւ այս թուհուբուհից պատվով դուրս գալ: Անկախ մեր ցանկություններից եւ մտածումներից, ամենքս ունենք մեր սեփական խաչը եւ խաչի ճանապարհը: Դրանից փախչել հնարավոր չէ: Սակայն այդ ճանապարհը թեթեւ է եւ քաղցր, երբ գիտակցում ես Աստծուց քեզ տրված առաքելության նշանակությունը եւ առանց թերահավատության ապավինում ես միայն Աստծուն: Այդժամ ուժերդ ոչ միայն կրկնապատկվում են, այլեւ Տիրոջով եւ հոգեւոր կյանքով զորացած՝ կարողանում ես անհնարին: Հետեւաբար, պետք չէ խուսափել մեզ բաժին հասած խաչից, այլ ինքնաուրացմամբ եւ խաչակրությամբ հետեւել Տիրոջը, նրա պատվրանները կատարել՝ արժանանալու համար հավիտենական կյանքին:

Սիրելի՛ ներկաներ, ահա հանուն Քրիստոսի ինքնաուրացման եւ խա-

չակրուծյան վառ օրինակ է նաեւ բազմաչարչար Ս. Գրիգոր Լուսավորիչը, որ բազում անասելի չարչարանքներ կրեց, 13 երկարուձիգ տարիներ արքունի բանտում մնաց, բայց գեթ մեկ վայրկյան չերկմտեց ու չվարանեց Տիրոջ հանդեպ ունեցած իր հավատքի եւ սիրո մեջ: Համաքրիստոնեական այս սուրբը պատվով կրեց իր խաչը՝ Բարձրյալից էլ ստանալով իր վարձը: Նրա ծով համբերությունը, խոնարհությունը, ներողամտությունը եւ կենդանի հավատքը այսօր էլ օրինակ են մեզ համար: Անկասկած, անհավատ մարդկանց համար անհասկանալի է մեր այս պահածքը, թե ինչպե՞ս կարելի է մարդու չարչարանքների եւ բանտ ընկնելու հիշատակն ուրախությամբ եւ ցնծությամբ նշել: Սա մարդկային տեսանկյունից իրոք տարօրինակ է: Բայց պատմական այս իրադարձությունն ամբողջությամբ ընկալելի է Լուսավորչի զավակներիս համար, քանզի Աստծո ընտրյալը եւ լույսը չէր կարող բանտարկված մնալ եւ պիտի հաղթեր խավարին, իսկ նրա քարոզության շնորհիվ տեղի պիտի ունենար մեր ժողովրդի ամբողջական դարձը դեպի Քրիստոս: Այսօր Ս. Գրիգորը երկնքում բարեխոսում է ամենքիս համար՝ մեր աղոթքներն ու խնդրանքները հասցնելով Տիրոջը:

Թող Աստծո կամքով եւ մեր հավատքի հոր բարեխոսությամբ օր առաջ իրականություն դառնան ձեր բոլոր երազներն ու իղձերը եւ միշտ ապրեք հույսով, հավատքով ու սիրով առկեցուն կյանքով:

Թող Տերը նաեւ անսասան պահի ու պահպանի մեր սրբազան երկիրը, առաքելահիմն ու լուսավորչահաստատ Հայոց Եկեղեցին եւ ամեն հայի:

Տիրոջ սերը, ողորմությունն ու խաղաղությունն ամենքիդ հետ լինեն ամեն պահ եւ հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

